

Mata'ua 'ou lele'a 'e COVID-19

COVID-19 Immunisation

Programme se lelea' ne fau 5 se 11

Vai ne COVID-19 Vaccine se lelea' ne fāu 5 se 11

O'o'i ma famör ne matā' se lelea' ne fāu 5 se 11 täre pō se' ta salat la pärea ma matā'ua 'oris lelea' e COVID-19, 'e kōa' ne ös lä'riri'i (paediatric) 'e vai ne Pfizer.

Vait ne a'es'ao'āk se lä'riri'i täre vai ne ös se lä'riri'i 'e Pfizer, ka mea'mea' se 'on ne'ne'i ma la nā mea'mea' tape' ma.

Lä'riri'i kop la teak kōa' ruā 'e vai la pō la pärea ma matā'ua iris 'e 'af'af ta. 'Åmis far'āk la kop la gasav 8 on la vas'āk ne teak ne kōa' ne vai ta. 'On roa heta pō se' ma la a'luāk se laloag ne terän nōnō ka kop la a'sok, fak se nōnō ka 'ou le' ta kamat la teak 'e vai ne la a'ne'ne'ākia 'oris laloag huga ne 'ea immunosuppressants.

Ministeri ne Måür Fakforo täre far'āk la kō 'ou le' ta la hāiasoag la pärea ma matā'ua iris ma matā' tape' ma kahunohoga and pure'aga 'e COVID-19.

Tē lelei ne la pōam 'e teak ne vāi ta

Teak ne vāi ta tæe sal pumuet ne 'is la matā'ua 'os lä'riri'i, fak se matā' ne 'is 'e sun ne as ta ne kəp'āk ne fāl ne motoka ta. Iā la pärea ma matā'ua 'os lä'riri'i 'e pō ne 'afaf maha ma fu'āk ne 'af'afa 'e forāsit se 'os kəunohoga, kəinaga ma pure'aga.

'E Aotearoa, lä'riri'i teak 'e vāi ka kat tög 'e ra la pärea 'af'af 12, hat tape' ma koh kou ta (pertussis), misiāl ta ma polio.

Tē lelei ne la pōam 'e teak ne vāi ta la pärea 'e COVID-19

Kō'āk ne vāi ta se lä'riri' ne fəu 5 se 11 hāiasoag la pärea ma matā'ua 'os kəunohoga ma kəinaga ne 'oris mäu'r fakforo la rē iris la pō vavhiān 'e COVID-19.

'Af'af ne COVID-19 noanoa la foar ne tes ta la sok hoi'āki. Kop ma COVID-19 la no' se lä'riri'i ka kat mah ra, ma faki'oag ne 'af'af ta la tatəu ma masā' ta, lä'riri' 'on rerege kop ma la pō mah 'e 'af'af ta ma kop la sur'āk se həspet ta. Lä'riri'i la pō se' ma la pō mah 'e ta 'af'afat fak se Multisystem Inflammatory Syndrome (MIS-C) ne kop ma la pō mah ma kop la noh matā' 'e te' ne av 'i. Lä'riri'i la pō se' ma la pō 'e raksa' ne 'af'af ta 'e av ne la ne'ne'i (ne 'ea long COVID), ma tape' ma se av ne la reag pō mah 'e COVID-19.

Fak se famör mamfua, nōnō ka 'ou lä'riri'i la pō 'e 'af'af ne COVID-19 iris kop ma la forās'āk se famör ne tore.

Lelei ne vāi ne Pfizer

Vāi ne Pfizer se lā'riri' fāu 5 se 11 tae nā vahia la kōufamorit ne tae 'e maf ne fāu 'eseat ās'āk vahia ma a'fūmou'āk ne lelei la teak. Tēt ne tae ti' se famori, 'e raksa' ne pōam 'e 'af'af ta kat ti' ra, kat noh roa ra, ma la hāila'oag ma tē ne no'am 'e av ne teak 'e vāi ne tore.

Vāi ta rak'āk ne la lelei se lā'riri'i ne av ne 'ā ta tēla'āat ne iris kat āf ra ma tēt la sok se 'oris foro. Kat fak ra se vāi 'e 'on rerege, kat 'es tēla'āat, gelatin ne latex 'e laloag ne vāi ne Pfizer.

Hunit ne ta le'et kat pō 'e ra la teak 'e vāi ta 'e rēko kat āf ra nōnō ka tē raksa'at no' se 'oris foro sok 'e avat ne iris teak 'e vāi ta (anaphylaxis) se ta kōa'at 'e vāi ne Pfizer ne ta tēt ne ream vāi ta. Vāit ne vāe se lā'riri'i (paediatric) 'e vāi ne Pfizer tae sākior a'toton pāu fak se vāit ne tore ne mou se lā'riri'i. Kat 'es ra ta salat a'luak se 'amnāk ne garuet ne mou se vāi ta ne ās'āk ne vāi ta ne la 'inea lelei ne vāi ta lelei la lele'a la teak kat kat 'es ta pefā' ti'ut la sok hūn se teak ne vāi ta .

Ös ne 'ou lā'riri'i la teak 'ia vāit ta

1. A'ne'ne'āk 'oris huga la se fea ma la hāiasoag se 'ou lele'a la teak 'ia 'oris vāi ta.
2. 'lo la 'ou lele'a la 'ātē ma 'iom ka kat seminte teak ra vāi ta.
3. 'lo se hā' ne 'ou lele'a la vavhiān la rāe ma sāea utut 'e 'oris uma ne vāi ta la kō'āk sin.

Nōnō ka 'oris hug fea ne araruā, iris pō se' ma la hoā' ta tēt ma iris la pō la manea' la se a'hāe'ākia, fak se soft toy ne telefon ta.

Nōnō ka 'ou le' ta kat āf ra 'e teak ne ta vāit 'e av ta, rak'āk se le'et ne la kō'ākia vāi ta, hāifāegag ma 'ou tāk ne kōunohoag ta ka kat seminte la' ra se av ne fāi la teak'ia vāi ta, ne hāifāegag ma favorit ne rak ma majāu se maj ne garue te'is 'e COVID Vaccination Healthline – **0800 28 29 26**.

Aier'ākiga

Ta o'it, ne le'et ne matā' se lele'a ne famorit ne aier'āk fak foh la matā'ua lele'a kop pāu la hoa' 'ou le' ta se 'oris av het ne fāi la teak'ia vāi ta la famör mafuet ne väe la nā'ia aier'ākiget hün se le'et ne la teak'ia vāi ta. 'E utut ne fāi la teak'ia vāi ta, famör mafuet ne ho'af le' ta ma le' ta pō se' ma la sājio' te' ne kājnag sājio' ne iris pā 'es la sājio'.

Raksa' ne la pōam 'e vāhiāg ne kō ta

La fak ma se av ne la teak ne ta vāit ma, 'ou le' ta kop ma la rū se 'oris 'uma, ma la miā', rū ne huhuāi utut ne kō ta a'sok sin. Tē ne kop ma la sok 'e av ne la teak ne vāi ta, av ma'oit 'e laloag ne ta terānit ne terān ruā, hat tape' ma:

- filo'u rū
- tāj sunu (feeling hot)
- huga fakijān (feeling sick), mumuāf, tāj san
- fāiāk pāu
- kat noh lelei ra (reag 'af'af, foro rū ma jav).

Tē te'is a'mou soksok ma kel'āk ne vāi ta garue.

A'ne'ne'āk la a'u'uā ma 'iom tī' pāu tāj ta la hājiasoag se 'ou foro.

Tēet ne la no' raksa'am hün se vāi te'is Pfizer COVID-19 peak pāu ma av ma'oit la sok 'e laloag ne menet he his ne kō ne vāi ta la vāh. 'E hün ne tē te'is, 'äe ma 'ou le' ta la la' se ta utut ne väe 'e vāhiāg ne kō ta la famör ne garue la matā' la nā hājiasoag nōnō ka ta tēet la sok.

Faki'oag ne la sok nōnō ka ta pefā' tī'ut la sok nōnō ka kat āf ra 'e vāi ta:

- noanoa la huāg
- huhuāi mafa ma kiā 'ora
- fātmanava la pompom purir
- foro la miā' 'e te' ne utu
- filo'u la takmül ma 'af'af.

Nōnō ka la rāe ne 'ou le' ta pō 'e ta faki'ogat 'e faki'oag 'i, rak'āk mij pāu se famōr garue se maj te'is la iris la 'io sin. Nōnō ka kat pupuā ra 'e utut ne teak ne vāi ta a'soko sin, he' se 111.

Tē ruā 'i myocarditis ma pericarditis peak pāu ka tēet ne la pō la raksa' pāu hūn se teak ne vāi te'is Pfizer. 'E avat ne vāi te'is ās'āk ka kat seminte a'fūmou'āk fak foh ra la a'es'ao'āk, kat 'es ra ta tēet sok se lä'riri' ne fāu 5 se 11, hoi'āk iā tē pumuet la 'inea 'e faki'oag 'atakoa ne la sok se te' ne fāu 'atakoa ne teak 'e vāi ta. Nōnō ka 'ou le' ta la no' ta faki'ogat 'e te' ne faki'oag ne rak'āk sin 'e laloag ne terān he his ne gasav his 'e vāhiāg ne teak ne vāi ta, far'āk la mij pāu hāiasoagat 'e maj te'is.

Faki'oag ne myocarditis ma pericarditis:

- noh raksa', huāg ka mou ne rū se fatfata 'e av ne huāg
- noanoa la huāg
- a'fāi ka fātmanav heta pompom purir, fatfata kat lelei ra, ne fātmanav heta kat pō ra la pom a'lelei
- filo'u takmūl, ne mafa kamat la maksul.

Fāi 'ou av het se teak ne vāi ta ne la' roa se utut ne vāi ta pō la teak

Vāi ne COVID-19 kat tōg ra se te' ne iris ne pā teak Kamat 'e rān 17 January, o'o'i ma famör ne matā' se lele'a la pō se' ma la sur se utut ne vāi ta pō la nā e ne fāi 'oris av het se teak ne vāi ta 'e

BookMyVaccine.nz la teak 'ia kōa' ne vāi ta 'e majat ne a'sok garue te'is ne 'e ut garueag ne tākū ma nāsi. Matā' la hil maf ne fāu noj ta.

Nōnō ka pā fāi ta av het se teak ne vāi ta se ta lä'riri' ma'oit ne 'äe kat pō 'e ra la a'sok 'e online, 'äe la pō se' ma la he' se COVID Vaccination Healthline 'e

0800 28 29 26 (8am–8pm, terān 7 'e laloag ne gasav ta) ma 'āmis täe la fāi 'ou av het se teak ne vāi ta ma la tōg te' ne sājio' ne 'äe pā sājio'.

Ma'on famör hōl'āk fäeag noh iātiāt la hājiasoag nōnō ka 'äe pā 'es.

Lä'riri' ne ma 'oris 'af'af fakforo ne pipik

Kāugarueag te'is Disability Team täe taf 'e Manrē se Rān Lima, 'e 8am se 8pm. Iris la hājiasoag se kāunohoga ma kāinaga la fāi av het se teak ne vāi ta se 'äea. Iris la pō se' ma la tōg te' ne sājio' ne 'äe pā sājio' hün se pā 'es ne 'ou le' ta hat tape' ma vavhian ne ruerue ne 'ou le' ta 'e utut ne teak ne vāi ta la a'soko, sal ne la a'es'ao'āk la la' se utut ne teak ne vāi ta ka kat tōg ra, ne tes ta la sok se 'ou le' ta 'e avat ne la teak 'e vāi ta.

- He' se **0800 28 29 26** ma has se nampa **2**
- Nā ta fäeag luket 'e text se nampa te'is **8988**
- Email se **accessiblecovidvaccinations@whakarongorau.nz**

Rogrog hoi'āk

Se te' ne roggrog ne pā 'inea hoi'āk ma links se te' ne saħior tē ne a'sok vahia, 'io se ut te'is:

Unite Against COVID-19 – [Covid19.govt.nz/tamariki](https://www.covid19.govt.nz/tamariki)

Ministerī ne Māūr Fakforo – [Health.govt.nz/](https://www.health.govt.nz/)

CovidVaccineKids

Te Puni Kōkiri – [Karawhiua.nz](https://www.karawhiua.nz)

Ministerī se Famör Pasefika – [mpp.govt.nz](https://www.mpp.govt.nz)

Ma 'ou saio' hün se vại ta?

Hạifäegag ma ta le'et ne rak ma majau se hanhap ne garue te'is 'e he' se COVID Vaccination Healthline –

0800 28 29 26 8am–8pm, terån 7 'e laloag ne gasav ta.